

Záradék: az ítélet a 17. sorszámú kiegészítő ítélettel és a 19. sorszámú kijavító végzéssel együtt kijavítva és érvényes!

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.299/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Balázs F. Gábor ügyvéd (Cím6) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a dr. Vattay Gergely kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és a jogkövetkezmények alkalmazása tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 24.M.70.012/2020/37. számú ítéletével szemben a felperes által 41., az alperes által 39. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperest megillető elmaradt illetmény összegét 24.198.843 (huszonnégymillió-százkilencvennyolcezer-nyolcszáznegyvenhárom) forintra, az elmaradt cafetéria összegét 1.941.794 (egymillió-kilencszáznegyvenegyezer-hétszázkilencvennégy) forintra, a ruházati utánpótlási illetmény összegét 938.130 (kilencszázharmincnyolcezer-százharminc) forintra felemeli, az alperest megillető elsőfokú perköltség összegét 890.155 (nyolcszázkilencvenezer-százötvenöt) forintra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A fellebbezési eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. május 27. napján hozott 37. sorszámú kiegészített ítéletével az alperesi felmentés jogellenességének jogkövetkezményeként helyreállította a felperes hivatásos szolgálati jogviszonyát, segédelőadó munkakörben. Az alperest elmaradt illetményként 18.346.899 forint, cafetéria juttatásként 1.792.023 forint, ruházati utánpótlási illetményként 865.772 forint, egyszeri testületi juttatásként 500.000 forint, jubileumi jutalomként 67.368 forint, kiegészítő juttatásként 687.733 forint, továbbá nem vagyoni kártérítésként 500.000 forint megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 2.600.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

[2] Az elsőfokú bíróság a 2021. szeptember 21-én meghozott 24.M.70.012/2020/48. sorszám alatti, jogerőre emelkedett kiegészítő ítéletében felmentési időre járó illetménykülönbözet címén 76.330 forint, jubileumi jutalom címén 76.090. forint megfizetésére kötelezte az alperest, az elmaradt illetmény összegét 18.349.866 forintra javította ki.

[3] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 1999. július 1-jétől állt hivatásos szolgálati jogviszonyban az alperessel, legutolsó beosztása szerint a Budapest Kerületi kapitányság²on segédelőadó munkakörben végzett munkát. 2010. év végétől a felperes több alkalommal volt keresőképtelen állományban. 2011. április 14-én a Kerületi kapitányság² vezetője kezdeményezte a felperes soron kívüli alkalmassági vizsgálatát. Ezt megelőzően a közvetlen szolgálati előjárója írásban kezdeményezte a felperes alkalmassági vizsgálatát a teljesítménye és a vezetői vélemények alapján. kérelmét azzal indokolta, hogy a felperes munkájával, viselkedésével kapcsolatban problémák vannak, mert a sűrű ellenőrzések, a személyes beszélgetések ellenére nehezen képes önálló, precíz munkavégzésre, gyakran túllépi az ügyintézési határidőt. Szoros felügyelet mellett tudja ellátni a munkáját, bonyolultabb ügyek ellátására nem képes, nem terhelhető, nem törekszik kapcsolatteremtésre a munkatársakkal, szakmai önképzésre nem fordít időt. Kiszámíthatatlan, rapszodikus hangulatváltozásait, agresszív verbális megnyilvánulásait. A parancsnoki vélemény alapvető higiéniai problémaként hivatkozott állandó erős testszagra, sűrű mosdó használatra és nem kellően tisztántartott ruházatra, melyet a munkatársak nehezen tolerálnak.

[4] A csapatorvos táblázatban rögzítette 2011. június 3-án a felperes egészségi állapotára vonatkozó adatokat a 2008. október és 2011. június közötti időszak orvosi dokumentációja alapján. Ezt követően a Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) elsőfokú szakértői bizottsága a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 20 %-ban határozta meg. A diagnózis szerint a felperes kevert szorongásos depressziós zavarban, szomatizációs zavarban és reflux betegségben szenved. Az elsőfokú F.bizottság az NRSZH I. fokú szakvéleménye alapján 2011. szeptember 29-i határozatával a felperest hivatásos szolgálatra alkalmatlannak minősítette. A felperes fellebbezése alapján az NRSZH másodfokú orvosi bizottsága az össz-szervezeti egészségkárosodást 14 %-ban állapította meg, dysthymia, magasvérnyomás-betegség, reflux és festéksejtes naevus megbetegedés alapján. A másodfokú F.bizottság 2011. november 23-i határozatában hivatásos szolgálatra alkalmatlannak

minősítette a felperest. Határozata indokolásában a megváltozott egészségi állapotra hivatkozott.

[5] A személyzeti beszélgetést követően az alperes a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: rHszt.) 53. § c) pontja, 56. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdés a) pont a) alpontra hivatkozással hivatásos szolgálatra alkalmatlanság okán felmentéssel megszüntette a felperes jogviszonyát azzal, hogy az egészségi állapotának megfelelő, nem hivatásos munkakör a fegyveres szervnél nincs. A felperes hivatásos szolgálati jogviszonya 2012. június 10. napjával szűnt meg.

[6] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes a keresetét a jogszabályban meghatározott határidőben terjesztette-e elő. Megállapította, hogy a felmentésben a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatás hiányos volt, ezért a felperes a 3 éves elévülési időn belül előterjeszthette a keresetét (BH1998.507, BH1995.496, EBH2007.1648).

[7] A FÜV eljárás szabályszerűségét az egyes rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságáról, közalkalmazottai és köztisztviselői munkaköri egészségi alkalmasságáról, a szolgálat-, illetve keresőképtelenség megállapításáról, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 57/2009. (X.30.) IRM-ÖM-TTNM együttes rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 25. §, 40. § és 45. §-a alapján vizsgálta. A FÜV vizsgálatban részt vett Tanú1 és Tanú2 tanúvallomására figyelemmel azt állapította meg, hogy a FÜV eljárásban a Rendelet „több rendelkezésének megsértésére is sor került”, különösen ilyen probléma volt, hogy a F.bizottság véleménye orvosszakmai indokolást nem tartalmazott. Az elsőfokú bíróság a FÜV eljárás szabálytalansága alapján azonban nem látott lehetőséget a felmentés jogellenességének a megállapítására.

[8] A felmentés jogszerűségét az elsőfokú bíróság a Rendelet 49. § (4) bekezdése, továbbá a rHszt. 56. § (2) bekezdés a) pontja alapján vizsgálta. Tekintettel arra, hogy a felperes egészségi állapota és az ezzel összefüggő alkalmassága orvosi szakkérdésnek minősült, az elsőfokú bíróság orvosszakértői véleményt szerzett be. A 26. sorszámú orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az NRSZH által felállított diagnózisok elfogadhatóak, az orvosi iratokkal összhangban állók voltak. Ezt érdemben nem érintette az elsőfokú eljárás során lefolytatott elmeorvosszakértői és pszichológusi vizsgálat eredménye sem. A szakértők az NRSZH másodfokú szakvéleményben foglaltakat találták alaposnak, az orvosi dokumentáció által igazoltnak. E szerint a felperesnél fennállt a dysthymia, ami a depresszió mértékét el nem érő, krónikusan fennálló hangulati zavar. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján nem cáfolhatónak, reálisnak találta az ez alapján megállapított 5 %-os egészségkárosodást. Kifejtette, hogy a perben beszerzett igazságügyi pszichiáter szakértői vélemény azt támasztotta alá, hogy ez a betegség a vizsgálatkor okozhatott keresőképtelen állapotot, de nem volt azonos a tartós mentális zavarral és nem volt egyenértékű általánosságban a munkavégzési képesség elvesztésével.

[9] Az elsőfokú bíróság önmagában a szakértői vélemények alapján nem találta bizonyítottnak, hogy a F.bizottság véleményeinek elkészítésekor a felperesnél fennállt-e a dysthymia. A peres iratok és az egyéb bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a szakértő véleményétől függetlenül a F.bizottság és az NRSZH véleményének elkészültekor a felperesnél a dysthymia megbetegedés fennállt. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő kilenc évvel később vizsgálta a felperest, eddig az időpontig bekövetkezhett javulás az állapotában. Az iratok alapján megállapítható volt továbbá, hogy 2010. december 8-tól a felperest folyamatosan kezelték és vizsgálták pszichiátriai szakrendelésen, a 2010. december 8-i lelet egyértelműen azt tartalmazta, hogy emocionálisan labilis, dysthymias, szorongásos és depressziós kevert zavar állt fenn. A felperes esetében az orvosi dokumentáció alátámasztotta azt is, hogy már 2007 augusztusában voltak hasonló jellegű problémái, hiszen járt pszichiáternél. Az elsőfokú bíróság mindebből arra következtetett, hogy nem állapítható meg a felperes a korábbi években egyértelműen diagnosztizált betegségéből a felmentésig meggyógyult volna.

[10] Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Rendelet 1. számú melléklete 034. táblázatára. Aszerint az ideg- és elmebetegségek körében jelentkező tartós lefolyású hangulatzavarok bármely kategóriában megalapozhatják az alkalmatlanságot. A dysthymia, vagyis a perzisztáló hangulati zavar alapot adhat alkalmatlanság megállapítására, a felperes esetében is ez történt. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján megállapíthatónak találta a felperes egészségi okból fennállt alkalmatlanságát, a felmentés indokolásának ezt a részét nem tekintette jogellenesnek. A F.bizottság helytállóan foglalt állást az egészségügyi alkalmatlanság kérdésében. Az egyéb felperesi betegségeknek pedig nem volt jelentősége, mert nem azok alapozták meg az alkalmatlanságot.

[11] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperes azzal kapcsolatos érvelését, hogy a Rendelet 45. § (2) és (8) bekezdése szerinti, egészségügyi alkalmatlanságot megalapozó feltételek nem álltak fenn. A 60 %-os egészségi állapotra, illetőleg a lőfegyver használatában való korlátozottság megállapítására vonatkozó rendelkezések ugyanis 2012. január 1-jétől léptek hatályba, a felperes FÜV vizsgálatára pedig ezt megelőzően került sor.

[12] Az elsőfokú bíróság vizsgálta a felmentés jogszerűségét a munkakör felajánlás körében is, a rHszt.56. § (5) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a felperesnek nem ajánlottak fel másik hivatásos szolgálati beosztást és a képzettségének, végzettségének megfelelő nem hivatásos munkakört sem. Ezt a megállapítást az alperes a perben nem vitatta, lényegében a felmentésben is az szerepelt, hogy felperes számára felajánlható beosztás nem volt. Nem minősült mulasztásnak, hogy az alperes másik hivatásos szolgálati beosztáshoz kapcsolódó munkakört nem ajánlott fel, mivel a felperes hivatásos szolgálatra alkalmatlan volt. Ugyanakkor az állásfelajánlási kötelezettség kiterjedt a felmentés időpontjában betöltetlen közalkalmazotti munkakörökre is. Az alperes által az elsőfokú eljárás során becsatolt kimutatásból megállapítható volt, hogy a felmentéskor több üres ügykezelői, előadói, segédelőadói betöltetlen munkakör is volt a budapesti rendőrkapitányságoknál. Az alperes csupán azért mellőzte ezek felajánlását, mert egészségügyi okból alkalmatlannak találta a felperest. A perben kirendelt foglalkozás-egészségügyi szakértő és orvosszakértő egyesített véleménye azonban azt tartalmazta, hogy a felmentéskor megállapítható dysthymia diagnózis nem tette alkalmatlanná a felperest a közalkalmazotti munkakörök betöltésére. A

felek nem vitatták a szakértő ezen megállapítását, ezért azt az elsőfokú bíróság irányadónak tekintette. Az alperes terhére értékelte, hogy nem ajánlott fel üres, betöltetlen, a felperes képzettségének, végzettségének megfelelő másik munkakört, melyre tekintettel a felmentés jogellenesnek minősült. Az EBH2008.1808 számú döntés alapján kifejtette, az alperes abban az esetben tett volna eleget az állásfelajánlási kötelezettségének, ha kifejezetten a felperes személyére vonatkozó ajánlatot tesz.

[13] A felmentés jogellenesnek minősült, erre tekintettel az elsőfokú bíróság alkalmazhatónak találta a Hszt. 197. §-ában foglaltakat. Az alperes felhívás ellenére nem terjesztett elő bizonyítási indítványt a felperes aktuális egészségi alkalmasságát illetően a felmentés óta eltelt jelentős időmúlásra tekintettel. Ezért nem lehetett mellőzni a jogviszony helyreállítását, hiszen nem volt bizonyított, nem várható el a jogviszony helyreállítása az alperestől. A 2020. június 9-i pszichiátriai vélemény sem tárt fel kezelést igénylő, mentális, pszichiátriai zavart a felperesnél. Mindezek alapján a felperes egészségi állapota nem volt akadály a további foglalkoztatásnak.

[14] Az elsőfokú bíróság vizsgálta az elmaradt illetmény és az egyéb juttatásokkal kapcsolatos kereseti kérelem megalapozottságát. A felperest megillető elmaradt illetményből levonásba helyezte a felmentéskor kifizetett 884.120 forint végkielégítés összegét, továbbá az álláskereső támogatásként megkapott 279.000 forintot, illetve az aktív korúak foglalkoztatását helyettesítő támogatásként megkapott 1.998.760 forintot. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes igénybe vehetett volna közmunkát és ez alapján lehetősége lett volna a közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról szóló 170/2011. (VIII. 24.) Kormányrendeletben meghatározott juttatások megszerzésére.

[15] Az elsőfokú bíróság a kárenyhítés körében kifejtette, hogy ennek bizonyítása az alperest terhelte. Az alperes indítványára megkeresett Megyei Kormányhivattal1 tájékoztatását alapul véve bizonyítottnak találta, hogy a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének. A helyi közfoglalkoztatási programban ugyanis a részvételi szándékát nem jelezte, annak ellenére, hogy 2011. óta folyamatosan szerveznek közfoglalkoztatási programokat község neve, a felperes tartózkodási helye környezetében. A felperes 2012. második felétől nem dolgozott, ezért elvárható lett volna tőle, hogy a részvételi szándékát jelezze. A 2012. második félévét követő időszakra az elsőfokú bíróság elégségesnek találta a felperes által csatolt iratokat a kárenyhítési kötelezettség tisztázása körében, mivel Település2 Megye foglalkoztatottság szempontjából hátrányos helyzetben van.

[16] A cafetéria juttatás iránti igényt az alperes összecszerűségében nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a kereset szerint marasztalta. A ruházati utánpótlási ellátmány tekintetében szintén a kereseti kérelem alapján határozott, utalva a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: új Hszt.) 175. § (2) bekezdésére.

[17] Az elsőfokú bíróság a kereset szerint kötelezte az alperest egyszeri testületi juttatásként 500.000 forint megfizetésére a Hszt. 197. § (2) bekezdésére, mivel a felperest olyan helyzetbe kellett hozni, mintha a jogellenes felmentésre nem került volna sor és az azóta eltelt időben folyamatosan fennállt volna a hivatásos szolgálati viszonya. Alaposnak találta a jubileumi jutalom megfizetésére irányuló kereseti kérelmet is a Hszt. 110. § (1) bekezdése, továbbá az új Hszt. 166. § (1) bekezdése értelmében. Az alperes ezzel összefüggésben a jogalapot és az összecszerűséget sem kifogásolta.

[18] Az elsőfokú bíróság az új Hszt. 170. § (4) bekezdése, továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendeletben (a továbbiakban: BM rendelet) foglaltak alapján alaposnak találta a kiegészítő juttatással kapcsolatos kereseti kérelmet is, mivel arra az alperes nem tett észrevételt.

[19] A 40.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés iránti igényt kisebb részben találta alaposnak. Kifejtette, hogy a felperes az igényét az emberi méltósága megsértésére alapította. Az alperes a Hszt. 162. § és 165. §-a alapján köteles volt a felperes nem vagyoni kárának megtérítésére. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a foglalkoztatási jogviszonyban a munkáltató köteles tiszteletben tartani a munkavállaló értékét, tekintélyét, önbecsülését. Az emberi méltóság megsértését jelenti a lealacsonyító, megbélyegző kijelentés, a megvetés. A munkáltató a munkavállaló magánéletét is köteles tiszteletben tartani és nem fogadható el a munkavállalóra sértő kifejezések használata sem. Az állományilletékes parancsnok alkalmassági vizsgálat kezdeményezésére irányuló nyilatkozata ezekkel a követelményekkel ellentétes volt. A munkáltatót megillette az a jog, hogy a felperes munkavégzésével kapcsolatos körülményeket megjelölje, azonban nem tehetett olyan kijelentéseket, amelyek a mellékhelyiség használatára, a mosakodásra, a ruhák tisztántartására vonatkoztak. Az alperes magatartása emiatt sértette a felperes emberi méltóságát és ezzel 500.000 forint nem vagyoni kártérítés állt arányban. Az elsőfokú bíróság kifejtette, önmagában a felmentés jogellenessége nem ad alapot nemvagyoni kárigény érvényesítésére, ahhoz szükséges valamilyen tevőleges többletmagatartás, többlet tényállási elem. Mindezekre tekintettel a felperes által előterjesztett nem vagyoni kárigény összecszerűsége jelentősen eltúlzott volt.

[20] Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét 73.658.182 forintban jelölte meg, a felperes javára megítélt összesen 22.759.795 forint alapján 30 %-ban állapította meg a felperes pernyertességét. Tekintettel arra, hogy a felperes túlnyomórészt pervesztés volt, az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján 2.600.000 forintban állapította meg az alperest megillető perköltség összegét.

A felperes fellebbezése

[21] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, annak az elmaradt illetményre, perköltségre vonatkozó rendelkezéseit vitatta, továbbá az indokolás egy részét kérte megváltoztatni.

[22] Az elmaradt illetmény összegét elsődlegesen 26.586.366 forint és a törvényes kamatok, másodlagosan 25.026.939 forint és a törvényes kamatok, harmadlagosan 20.348.659 forint és a kamatok megfizetésére kérte felemelni. Ezzel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen helyezett levonásba összesen 8.236.467 forintot annak összegéből. Alaptalanul vette figyelembe, hogy a felperesnek bizonyosan lett volna lehetősége a közmunka programban részt venni 8 év 101 napon keresztül. Álláspontja szerint maradéktalanul eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének, „okiratokkal bizonyítottan intenzív álláskeresést folytatott” az ország egyik legrosszabb munkaerőpiaci helyzetben lévő térségében. Az elsőfokú bíróság levonta az állásnélküliek részére biztosított állami juttatást és a végkielégítést, ugyanakkor az alperesnek kellett volna a perben bizonyítania, hogy bizonyosan el tudott volna helyezkedni megszakítás nélkül a jelzett időszakban a közmunkaprogramban. Erre vonatkozóan az alperes semmilyen bizonyítást nem ajánlott fel. Ebből következően az ezen a jogcímen levont összeget is figyelembe kell venni és ez alapján az elsődlegesen meghatározott összegben kell meghatározni a felperest megillető elmaradt munkabér összegét. Előadta, a munkaügyi hivatalban történő első jelentkezésekor azt a tájékoztatást kapta, ha lesz közmunka, akkor azt kiközzvetítik számára. Később azonban nem kapott értesítést. Külön nem kellett jelentkeznie ezt követően sehol.

[23] Másodlagosan arra hivatkozott, irreális és okszerűtlen az a következtetés, hogy a jogellenes felmentés óta az elsőfokú ítélet meghozataláig eltelt időtartamban bizonyosan minden nap tudott volna a közmunkaprogram keretében, állandóan, kiszámítható módon munkát végezni. A lakóhelye közelében rendkívül nagy a munkanélküliség, ezért nem lehet bizonyíték nélkül arra a következtetésre jutni, hogy ezt az juttatást folyamatosan megkaphatta volna. Az elsőfokú bíróság legfeljebb az időszak egynegyede alapján állapíthatta volna meg a megtérült jövedelem összegét, melyre tekintettel az eredetileg levont összeg helyett legfeljebb 2.059.117 forintot vonhatott volna le az elmaradt jövedelemből.

[24] A felperes harmadlagosan azt fejtette ki, amennyiben 8.236.467 forint elfogadható és levonandó összeg, akkor a végkielégítés és az álláskeresési támogatáson túl további összeget már nem lehetett volna levonni. Közfoglalkoztatás esetén nem lett volna jogosult az aktív korúak foglalkoztatását helyettesítő támogatásra, ami összesen 1.998.760 forint volt. Ezért amennyiben a másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a közfoglalkoztatással kapcsolatban megszerezhető jövedelem levonható, abban az esetben 1.998.760 forinttal növelni kell az elmaradt munkabért a harmadlagos fellebbezési kérelem szerint.

[25] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését is vitatta. Az elsőfokú bíróság erre vonatkozó részletes indokolást, számítási metodikát nem közölt, de feltételezhetően a pertárgyérték 5 %-ához igazodóan határozta meg a képviseleti díj összegét és ezt arányosította. Nem vette ugyanakkor figyelembe, hogy a felperes 30 %-ban

pernyertes lett és a pernyertesség-pervesztesség arányából származó különbözetet nem vonta le az alperest megillető perköltség összegéből. A helyes számítás alapján ugyanis a különbözet figyelembevételével az elsőfokú bíróság által meghatározott összeg helyett 1.174.847 forint állapítható meg.

[26] Amennyiben pedig a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdése a) és b) pontjait is figyelembe veszi a bíróság, úgy a 10.000.000 forintot meghaladó pertárgyérték fölött 3 %-kal számolva, az alperest megillető különbözet 768.790 forintban határozható meg. Figyelembe kellett venni továbbá, hogy a nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatos képviseleti tevékenység elenyésző volt, az elsőfokú eljárásban kifejtett teljes képviseleti munkához viszonyítva. Ebben a kérdésben ugyanis érdemi jogi tevékenységre nem került sor, ezért az elsőfokú bíróság keresetet nagyrészt elutasító döntése ellenére is indokolt lett volna az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alkalmazása azzal, hogy mindkét fél maga viselje a saját költségét. Mindezek alapján a felperes a perköltség tekintetében elsődlegesen a felperes perköltség megfizetésére vonatkozó kötelezése mellőzését, másodlagosan az alperest megillető perköltség 768.790 forintban, harmadlagosan 1.174.847 forintban történő megállapítását kérte.

[27] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolása egyes részeinek megváltoztatását is kérte. Álláspontja szerint helyesen és tényszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy súlyos eljárási hibák történtek a FÜV eljárás során. A FÜV eljárással szemben önálló jogorvoslatra nincs lehetőség, ezért az ehhez kapcsolódó érvelését a felperes kizárólag a felmentés jogellenességével összefüggésben fejthette ki.

[28] Nem apróbb szabálytalanságokról volt szó, hanem egyebek között arról, hogy a FÜV határozat indokolása – amely kötötte a munkáltatót is – nem felelt meg az Rendelet világos rendelkezéseinek. A jogállamiság legalapvetőbb kritériumait is figyelmen kívül hagyta, hiszen semmilyen érdemi indokolást nem tartalmazott. Ebből következően azt sem lehetett megállapítani, hogy a F.bizottság milyen vizsgálat eredményeként, milyen bizonyítékok alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperest hivatásos szolgálatra alkalmatlannak találta. Ezzel összefüggésben továbbra is arra hivatkozott, tényleges vizsgálat és orvosszakmai indokolás hiányában hátrányos jogkövetkezménnyel járó döntés nem hozható.

[29] A súlyos eljárási hibákra tekintettel, az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a 2011. FÜV vizsgálat alapján bizonyítottan alkalmatlan volt a hivatásos szolgálatra. Az a tény, hogy már 2007-ben kezelték pszichiátriai megbetegedéssel, a Rendelet 034. és 036/A. táblázata alapján nem feleltethető meg a kötelező alkalmatlanság feltételeinek. 2007-es megbetegedést követően is volt FÜV vizsgálat, amely során nem minősítették alkalmatlannak. A 2007. és 2011. évek közötti állapotára vonatkozó következtetést pedig csupán az elsőfokú bíróság feltételezte, annak ellenére, hogy ennek elbírálása orvosszakértői kérdés. Ezzel kapcsolatban azonban semmilyen vizsgálat nem volt és orvosszakértői megállapításra sem került sor, ezért teljes mértékben megalapozatlan és iratellenes volt az

ezzel összefüggő ítéleti megállapítás. Nem állt rendelkezésre a periratok között olyan orvosszakértői vélemény, amely szerint bármilyen összefüggés volt a 2007-es és a 2011-es állapota között. Ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-a megsértésével kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel jutott a pszichiátriai állapottal kapcsolatos következtetésekre. Kompetencia hiányában foglalt állást szakkérdésben, mely során számos, az alperes által kétségbe nem vont tény is figyelmen kívül hagyott.

[30] Jelen jogvitában a 2011. évi állapotának volt jelentősége. Az ambuláns lapokból pedig folyamatosan nyomon követhető, hogy a 2007-es időszakhoz képest folyamatosan javult az állapota. 2011 októberében a kezelőorvosa a munkába állítására tett javaslatot. A Rendelet szerint alkalmatlanság abban az esetben állapítható meg kötelező jelleggel, ha az érintett betegség kifejezett kezelésre sem javul. A 34. táblázat pedig kezelésre nem reagáló, tartós betegségek esetén teszi megállapíthatóvá az egészségügyi alkalmatlanságot. Minden egyéb esetben mérlegelés alapján lehet dönteni. Ehhez pedig az lett volna szükséges, hogy a FÜV eljárásban folytassanak le ezzel kapcsolatos vizsgálatot és részletesen indokolja a bizottság a döntését. A FÜV eljárás során azonban szakirányú vizsgálatra nem került sor és a bizottság a döntését sem indokolta szakmai szempontból.

[31] A felperes fellebbezésében vitatta a pszichés állapota változására vonatkozó ítéleti megállapítást is. A rendelkezésre álló orvosi iratokból követhető, hogy a gyógyszeres kezelés fokozatos, illetve teljes elhagyása történt és a kezelőorvos a munkába állítását javasolta. A kezelése be is fejeződött 2011. október 3-án, a felmentésére pedig 2012 júniusában került sor. Iratellenes volt továbbá az a megállapítás, hogy a bíróság tájékoztatta a felperest arról, a szakértői vizsgálat elmaradása a terhére értékelendő. Ezzel szemben annyi hangzott el, hogy a szakértői vizsgálat elmaradása a terhére eshet. Ezt követően a felperes megjelent a per szempontjából egyébként szükségtelen orvosszakértői vizsgálaton, tehát együttműködött, a szakértő rendelkezésére bocsátotta a szükséges iratokat, melyeket a szakértők el sem olvastak előzetesen.

A felperes másodfokú eljárásban előterjesztett keresetfelemelése

[32] A felperes fellebbezésében a Pp. 247. §-ára és az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 3. pontjára hivatkozva az elmaradt ítélet összegének felemelését kérte. A hivatásos szolgálatot ellátó személyek egyszeri juttatása címén, a fegyveres és rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálat elismerése céljából megállapított szolgálati juttatásról szóló 712/2021. (XII. 20.) Kormányrendelet 3. § (1) bekezdésére hivatkozva a 450.660 forintos havi illetménye hatszorosa, azaz 2.703.960 forint és a késedelmi kamat megfizetésével.

[33] A felperes az elsőfokú ítélet meghozatala, azaz 2021. május 27-e és a másodfokú határozat meghozatala, azaz 2022. február 24-e közötti időszakra ítéletmennyiségkülönbözet iránti igényét felemelte. 2022. január 1-jétől 10 %-os ítéletmennyiségemelés feltételezve 495.526

forintban jelölte meg a havi illetménye összegét. Levonásba helyezte 2022. január 8-tól munkaviszonyában elért havi 260.000 forint munkabért, majd levonta az aktív korúak foglalkoztatását helyettesítő támogatásként 2021. január 1-jétől 2022. január 31-ig bezárólag megkapott, összesen 294.600 forintot. Így az elmaradt illetmény összegét 3.423.044 forintban, az elmaradt cafetéria összegét 149.771 forintban, az elmaradt ruházati utánpótlási illetmény összegét 72.358 forintban határozta meg, mely összegek megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes fellebbezése

[34] Fellebbezésben az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, a megfelelő jogszabályokat alkalmazta, azonban téves következtetésekre jutott és emiatt megalapozatlan döntést hozott, mely során megsértette a Pp. 206. §-át.

[35] A felperes ingerlékenysége, fáradékonysága, elbizonytalanodása miatti hangulatváltozásai egyértelműen megalapozták az állományilletékes parancsnok részéről a FÜV eljárás kezdeményezését. A FÜV eljárás szabályszerű volt, az megfelelt az IRM rendeletben meghatározottaknak, az orvosi iratok rendelkezésre álltak, az alapellátó orvos összeállította a felperes teljes betegségútját, amelyet a táblázat tartalmazott. A BNO kódok is rögzítve lettek, amelyek szerint neurotikus stresszhez társuló szomatiform betegség volt megállapítható, ezen belül kevert szorongásos és depressziós zavar. Mindezek a felperes alkalmatlanságát eredményezték.

[36] A F.bizottság feladata nem a hivatásos állomány tagjának tartós vizsgálata, hanem az, hogy a döntése meghozatalakor fennálló állapotot, diagnózist határozza meg, figyelemmel az orvosi dokumentációkra, személyes benyomásra, illetőleg a hivatásos szolgálattal járó követelményekre. A F.bizottság határozatának meghozatalakor, illetőleg az NRSZH vélemények elkészítésekor a felperesnél egyértelműen fennállt a dysthymia megbetegedés. Ezzel kapcsolatban 2010. december 8-tól a felperes folyamatosan vizsgálva volt és pszichiátriai kezelésen vett részt. Az alperes továbbra is vitatta a felperes azon állítását, hogy az egészségügyi alkalmatlanságot csak a 60% alatti egészségügyi állapot, vagy a löfegyverhasználatban történő korlátozottság alapozhatta meg. Az ezzel kapcsolatos jogszabálmódosítás ugyanis 2012. január 1-jétől lépett hatályba, a felperessel kapcsolatos FÜV eljárás azonban 2011-ben lezajlott.

[37] Vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását azzal kapcsolatban, hogy jogellenes a felmentés a munkakör felajánlás elmaradása miatt. Álláspontja szerint munkáltatóként elsősorban a Hszt. 56. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően volt köteles eljárni, vagyis a F.bizottság határozata alapján a felperes jogviszonyát az egészségi állapotára tekintettel, alkalmatlanság okán felmentéssel meg kellett szüntetni. A F.bizottság nem általánosságban a

munkára és nem bármilyen munkakörre való alkalmatlanságot állapított meg, hanem kifejezetten a hivatásos szolgálatra való alkalmatlanságot. Ezt az elsőfokú bíróság is bizonyítottan találta. Nem vitatva, hogy a rHszt. munkakör felajánlással kapcsolatos rendelkezéseit, a felperes esetében erre azért nem került sor, mert az alperes Humánigazgatási Szolgálat Személyügyi Osztálya, illetve Egészségügyi Osztálya úgy foglalt állást, hogy a felperes hivatásos szolgálatra alkalmatlan. Ezért csak a nem hivatásos munkakörök felajánlására lett volna lehetőség. Valóban voltak a felmentéskor ügykezelői, előadói, segédelőadói munkakörök, azonban az alperes álláspontja szerint, a felperes ezek ellátására sem volt alkalmas az egészségi állapota miatt. A Hszt. 56. § (5) bekezdése szerint a végzettségéhez képest alacsonyabb képesítést igénylő munkakör felajánlására nem volt kötelezettség, tehát nem kellett felajánlani takarítói, kazánfűtői, vagy egyéb, ehhez hasonló munkaköröket.

[38] Az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel ellentétben a dysthymia diagnózis miatt a felperes alkalmatlan volt nemcsak a hivatásos, hanem a közalkalmazotti munkakörök betöltésére is. Ezt alátámasztotta a perben beszerzett egyesített szakértői vélemény, mely orvosilag megalapozottnak találta a felperesre vonatkozó diagnózisokat. A dysthymia, mint enyhe depressziós tüneteket eredményező betegség, hangulati zavar, kihatott a felperes munkaképességére. Az alkalmasság vizsgálatakor, amint arra a bizottság tagja is nyilatkozott a tanúvallomásaiban, hosszmetzeti képet is értékelték, figyelemmel a beteg teljes életútjára. Mindezekre tekintettel az alperes vitatta a kiegészítő szakvélemény azon megállapítását, hogy a dysthymia egy enyhébb hangulati zavar, amely nem befolyásolja a közalkalmazotti munkakörök betöltésével összefüggő alkalmasságot. A pszichés megbetegedés enyhe formában is képes kihatni a pszichés terheléssel járó feladatok eredményes ellátására, különösen az ilyen munkahelyekhez kapcsolódó fokozott terhelés esetén. Mindezekre tekintettel tehát a felperes állapota okán nem volt lehetőség a további foglalkoztatására.

[39] Az alperes vitatta a felperes visszahelyezésére irányuló döntést is. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a szakértői vélemények szerint a felperes jelenlegi egészségi állapotában nincs olyan körülmény, amely akadályozná a jogviszonya helyreállítását. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte az alperes terhére, hogy a per folyamán nem intézkedett a felperes aktuális alkalmassági vizsgálatának elvégzéséről. A FÜV határozat hivatásos szolgálatra alkalmatlannak minősítette a felperest. Az azóta eltelt időszakra az állapotáról érdemi információ nem állt rendelkezésre. A visszafoglalkoztatással kapcsolatban a kinevezést megelőző vizsgálat körében azt kell értékelni, hogy megfelel-e az érintett a tervezett szolgálati beosztáshoz kapcsolódó követelményeknek. A Humánigazgatási Szolgálatnak azonban nem volt kötelezettsége a felperes alkalmassági vizsgálatát az elsőfokú eljárás során elvégeztetni, a visszafoglalkoztatás esetére nem is lett meghatározva a felperes szolgálati beosztása. A felperes egészségi állapota „vizsgálat nélkül is” olyannak tekinthető, hogy továbbra sem képes az eredeti munkakörében, azaz segédelőadóként a feladatai ellátására, ezért nem várható el a további foglalkoztatása. Ebből következően nem lehetett az alperes terhére értékelni, hogy saját hatáskörében nem végeztette el a felperes alkalmassági vizsgálatát.

[40] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet részben történő megváltoztatását kérte arra az esetre, amennyiben a felmentés jogellenesnek minősül. Az egyszeri juttatással kapcsolatban azért kérte a keresetet elutasító döntés meghozatalát, mivel az 51/2019. (XII. 27.) BM rendelet abban az esetben tette lehetővé ennek a megfizetését,

amennyiben az érintett hivatásos szolgálati jogviszonya 2019. december 1-jén fennállt. Amennyiben a felperes felmentésére nem került volna sor, „nincs garancia arra”, hogy a jogviszonya 2019-ben még fennállt volna.

[41] Az alperes vitatta a nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatos ítéleti rendelkezést is. Érvelése szerint a parancsnoki jelentésben írt kijelentések nem sértették a felperes emberi méltóságát, a nem vagyoni kárigény meghatározása körében pedig mindenképpen figyelembe kellett venni az eset összes körülményeit. A felperes esetében nem valósult meg személyiségi jogsérelem, ugyanis a parancsnok által leírtak az alkalmassági vizsgálat megindításához voltak szükségesek, ebben a körben adtak átfogó és részletes tájékoztatást a felperes munkavégzését érintő körülményekről. Az állományilletékes parancsnoknak tehát közölnie kellett, hogy mire alapozza a vizsgálat kezdeményezését. A személyiségi jogsértésre alapított kárigény érvényesítésekor nem mellőzhető a sérelmet szenvedett személyt ért hátrány bekövetkezésének a bizonyítása. A jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járt el, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege „elfogadhatatlan”. Ezért ebben a körben is a kereset elutasítását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[42] A felperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésével nem érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[43] Kifejtette, hogy a fellebbezésében az alperes nem adott elő olyan indokokat, amelyek alapján az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, téves volta megállapítható. Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a munkakör felajánlásával kapcsolatos kötelezettségek elmulasztását, mivel ez is része volt a felmentés indokolásának, tehát ennek valóságáért is az alperes tartozott helytállni, figyelemmel a rHszt. 57. § (8) bekezdésére.

[44] Az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta és helyesen állapította meg, hogy az alperes egyáltalán nem tett eleget a munkakörfelajánlási kötelezettségének. Ez abból is következett, hogy a felmentés közlésekor voltak üres álláshelyek a közalkalmazotti munkakörökre, tehát lett volna mit felajánlani. Ezzel kapcsolatban annak volt jelentősége, hogy volt-e betöltetlen, nem hivatásos munkakör és ezek ellátására egészségi állapotánál fogva alkalmas volt-e. Ezzel kapcsolatosan is helyes következtetésekre jutott az elsőfokú bíróság. Az üres álláshelyek tényét maga az alperes bizonyította az általa becsatolt iratokkal. Nem csupán fizikai, hanem adminisztratív ügykezelői betöltetlen munkakörök is voltak. Arra vonatkozóan pedig, hogy ezek ellátására a felperes egészségügyi okból alkalmas volt, a egyéb érdekelt szakvéleményéből lehetett következtetni, figyelemmel arra, hogy ez szakkérdésnek minősült. A 2020. július 7-i szakvélemény 23. oldala egyértelműen tartalmazta azt a megállapítást, hogy nem lehetett kijelenteni, a felperes mentális zavarai tartósan és folyamatosan egyenértékűek voltak a munkavégző képessége elvesztésével. Azt is rögzítette a szakvélemény későbbi, a 2020. november 24-i kiegészítése, hogy önmagában a dysthymia

diagnózis nem tette alkalmatlanná a felperest közalkalmazotti munkakörök betöltésére. Ezt cáfoló orvosi iratra, dokumentációra, szakértői véleményre az alperes nem hivatkozott. A FÜV eljárás anyaga sem volt ebből a szempontból figyelembe vehető, hiszen az kizárólag a hivatásos szolgálatra való alkalmasság kérdésében foglalt állást, semmilyen megállapítást nem tett az egyéb álláshelyekkel kapcsolatban.

[45] A felperes vitatta a nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatos alperesi fellebbezést is. Fenntartotta, hogy a parancsnoki jellemzésben rögzített megállapítások akár a munkavégzését, akár a viselkedését, higiéniáját illetően nem voltak valósak és ezeket a perben következetesen vitatta. Amennyiben bármely, ezzel kapcsolatos állítást az alperes alaposnak talált, úgy etikai vagy fegyelmi eljárást kellett volna indítania, ilyenre azonban nem került sor. Ezzel szemben az alperes egy jogorvoslattal nem támadható parancsnoki jellemzésben tett valótlan kijelentéseket.

[46] A felperes továbbra is hivatkozott az egészségügyi alkalmatlanság kötelező eseteire, ezzel kapcsolatban a 2012. január 1-jével hatályba lépett módosításokra. Ezeket azért kellett figyelembe venni, mert bár a FÜV eljárás 2011-ben történt, azonban a jogviszonya megszüntetésére 2012 februárjában került sor, vagyis ekkor az új jogszabályi rendelkezéseket alkalmazni kellett volna. Az alperes fellebbezése abban a körben is alaptalan, hogy az egyes belső szervezeti egységei eljárásával kapcsolatos körülményekre hivatkozva kívánja elhárítani a saját felelősségét. Jelen perben azonban munkáltatóként helytállni tartozik valamennyi belső szervezeti egysége intézkedése, vagy annak elmulasztása miatt.

[47] A másodlagos alperesi fellebbezést is alaptalannak találta a felperes. Az egyszeri testületi juttatás megillette a Hszt. 197. § (2) bekezdése alapján, mivel a jogellenes felmentésre tekintettel olyan helyzetbe kellett hozni, mintha a szolgálati jogviszonya meg sem szűnt volna, vagyis mintha 2019-ben is fennállt volna. A nem vagyoni kártérítési igényt megalapozó parancsnoki jelentésben foglaltak egyébként arra is alkalmasak voltak, hogy az egészségügyi szakkérdésben eljárni jogosult F.bizottság tagjait is negatívan befolyásolják. A felperesi betegségek szempontjából ugyanakkor nem volt jelentőségük.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[48] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperesi fellebbezésben kifejtettek alaptalanságára hivatkozott. Amennyiben a felmentés jogellenesnek minősül, abban az esetben helytállóan határozta meg az elsőfokú bíróság az elmaradt illetmény összegét 18.349.866 forintban. A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 36. § (1) bekezdés b) pontja alapján a közfoglalkoztatási garantált bér a felperes esetében 2012. szeptember 12. és 2020. december 31. közötti időszakra 10.235.227 forint volt. Az aktív korúak ellátásaként megkapott 1.998.760 forint megfelelően lett elszámolva, az elsőfokú bíróság számítása helytálló volt.

[49] Az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a perköltség összegéről is az ítéletében, az indokolással kapcsolatos kötelezettségének is eleget tett. Az alperes a másodfokú eljárásban előterjesztett felperesi keresetváltoztatást a Pp. 247. § (1) bekezdésére hivatkozva, nem megengedhetőnek tekintette.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[50] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése nem alapos.

[51] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezések keretei között bírálta felül.

[52] A felperes fellebbezése alaptalan volt az elsőfokú ítélet indokolása körében. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével, a Pp. 206.§-a megsértése nélkül állapította meg, hogy a felmentés közlése idején a felperes hivatásos szolgálatra alkalmatlan volt. Helytállóan indult ki a Rendelet szabályaiból, amelyek a hivatásos szolgálati viszonyban állók vonatkozásában speciális követelményeket támasztanak. A perben beszerzett és a rendelkezésre álló orvosszakértői vélemények, továbbá az orvosi iratok alátámasztották az elsőfokú bíróság által hivatkozott Rendelet melléklete szerinti alkalmatlanságot jelentő megbetegedést, figyelemmel a 036/A. táblázatra és a 034 táblázatra. Az alkalmatlanság megállapítására irányuló eljárás szempontjából az annak lefolytatásakor, tehát 2011-ben hatályban volt rendelkezéseket lehetett figyelembe venni. Ezért a fegyverhasználattal, illetve az egészségkárosodás mértékével kapcsolatos utóbbi módosítások nem befolyásolták a felperest érintő FÜV eljárás jogszerűségét. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a dysthymia megbetegedése nem képezhette alapját az alkalmatlansága megállapításának. Annak ellenére, hogy a 2011. évet megelőzően a kezelőorvosa csökkentette a gyógyszereket, illetve a felperest munkára alkalmasnak találta, az NRSZH dysthymiával kapcsolatos megállapításainak alapos voltát a perbeli orvosszakértői vélemények alátámasztották. A F.bizottság ezt tekintette irányadónak a határozata meghozatalakor és a számára rendelkezésre álló egyéb adatokra is figyelemmel levonhatta azt a következtetést, hogy a felperes egészségi állapota okán alkalmatlan a hivatásos szolgálatra.

[53] A FÜV első- és másodfokú eljárásainak alapját tehát az NRSZH vélemények képezték, amelyekre a FÜV határozatok megfelelően utaltak. A Rendelet 20. és 21. számú mellékletéből következően részletes indokolás csak az orvosi szakvéleménytől történő eltérés esetén szükséges, ami jelen esetben nem állt fenn. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a F.bizottság részéről az indokolási kötelezettség megsértését. A felperes a jogorvoslati jogával élhetett, a peradatok azonban nem támasztottak alá a FÜV eljárásban történt olyan eljárási szabályszegést, ami a felperes vizsgálatának eredményére érdemben kihatott.

[54] A Hszt. 56. § (5) bekezdése alapján az alperes köteles volt a hivatásos szolgálatra alkalmatlan felperes részére másik, nem hivatásos munkakört felajánlani, figyelemmel az állapotára, képzettségére, végzettségére. A bizonyítási eljárás adatai szerint a felmentés időpontjában az alperes több, e követelménynek megfelelő betöltetlen munkakörrel is rendelkezett (segédelőadó, ügykezelő előadó). Nem volt alapos az alperes azon hivatkozása, hogy a felperes alkalmatlansága a nem hivatásos munkakörökre is kiterjedt, ezért nem kellett számára a képzettségének megfelelő munkakört felajánlani. A perben beszerzett szakértői vélemény egyértelműen alátámasztotta, hogy a felperes egészségügyi alkalmatlansága a nem hivatásos munkaköröket nem érintette. Ezzel ellentétes bizonyítékra az alperes nem hivatkozott, fellebbezésében valójában a hivatásos szolgálat tekintetében fennállt alkalmatlanságot terjesztette ki a közalkalmazotti munkakörökre is. Az alperes elismerte, hogy nem ajánlott fel más munkakört a felperesnek. Emiatt helytálló volt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes szolgálati viszonyát.

[55] A Hszt. 197. § (5) bekezdése értelmében erre irányuló kereset esetén az eredeti munkakörbe történő visszahelyezést a bíróság csak a fegyveres szerv kérelmére és abban az esetben mellőzheti, amennyiben a hivatásos állomány tagjának további foglalkoztatása a fegyveres szervtől nem várható.

[56] A másodfokú bíróság álláspontja szerint sem a jogszabály szövegéből, sem az ítélkezési gyakorlatból nem következik, hogy ehhez kapcsolódóan az érintett alkalmasságát a perben vizsgálni kell, mivel ez a tényleges foglalkoztatáshoz kapcsolódó kérdés. Ezért a Hszt. 197. § (5) bekezdésével összefüggésben alaptalan volt az alperesnek a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról szóló 45/2020. (XII.16.) BM rendeletre, illetve a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos szolgálati jogviszonyban állók és rendvédelmi igazgatási alkalmazottak egészségügyi és pszichológiai ellátással összefüggő kérdéseiről szóló 2/2021. (I.14.) BM rendeletre történő hivatkozása. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni azonban az elsőfokú bíróság által beszerzett szakvélemény megállapításait, mely alapján nem volt lehetőség a visszahelyezés mellőzésére. Mindezekre tekintettel az alperes az elsőfokú eljárás során nem bizonyította, hogy a felperes további foglalkoztatása nem elvárható.

[57] A Pp. 146. § szerint a felperes keresetét felemelhette a másodfokú eljárásban, mivel a Pp. 146. § (5) bekezdés c) pontja szerint nem keresetváltoztatás, ha a fél a keresetét a követelésnek, illetve járulékoknak a per folyamán esedékessé váló részleteire is kiterjeszti. A keresetfelemelés nem fellebbezés, ezért a tárgyalási időköz kapcsán irányadó határidő alkalmazása sem merült fel. Az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt időre számítandó illetmény és egyéb juttatások összege tekintetében a felek a másodfokú tárgyaláson (2.Mf.31.299/20221/10. jegyzőkönyv) egyező előadást tettek, melyet az ítéltábla a marasztalási összeg meghatározásakor irányadónak tekintett. A hivatásos szolgálati viszony

jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként a felperest a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időre megillette az elmaradt illetmény, a cafetéria és a ruházati illetmény is. A szolgálati juttatás tekintetében is abból kellett kiindulni, hogy a felperes jogviszonyát a jogellenes felmentés óta eltelt időszak tekintetében folyamatosan fennállónak kellett tekinteni. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a 2022. február 24-i tárgyaláson pontosított összeg alapján a felperest az elsőfokú ítélet meghozatala óta megillető illetményt 24.198.843 forintban, a cafetéria összegét 1.941.794 forintban, a ruházati utánpótlási illetmény összegét 938.130 forintban határozta meg.

[58] A kárenyhítési kötelezettséget illetően részben volt alapos a felperes fellebbezése, ami kihatott az elmaradt illetmény összegére. A közmunkáért járó díjazás és az aktív korúak ellátása egyszerre nem folyósítható, ezért az 1.998.760 forintot alaptalanul vont le az elsőfokú bíróság. Arra azonban helytállóan utalt, hogy a felperes elmulasztotta a kárenyhítési kötelezettségét, mivel a közfoglalkoztatási programban való részvételi szándékát sem a helyi önkormányzatnál, sem az Járási Hivatalnál nem jelezte. A kárenyhítési kötelezettség körében a felperestől életkora, képesítése, saját előadása szerinti egészséges állapota miatt is elvárható volt, hogy a közfoglalkoztatásra jelentkezzen. A foglalkoztatás tartósságának hiányára pedig csak akkor hivatkozhatott volna, ha az illetékes foglalkoztatótól ilyen tartalmú tájékoztatást kap. A peradatok szerint az elsőfokú ítélet meghozataláig eltelt – felperes által hivatkozott 8 év 101 nap, azaz közel 100 hónap alatt - a felperes mindössze néhány darab álláskeresővel összefüggő iratot nyújtott be, ami egyértelműen a kárenyhítési kötelezettség megsértését támasztja alá. Ezt igazolja az a tény is, hogy a másodfokú eljárásban a pandémiás időszakban, 2022. január 8-tól a felperes tudott munkaviszonyt létesíteni és személy- és vagyonörként helyezkedett el.

[59] Az alperes alaptalanul kérte fellebbezésében az egyszeri testületi juttatás tekintetében a kereset elutasítását. A felperes a jogviszony jogellenes megszüntetése miatt jogosult volt erre a juttatásra, figyelemmel arra, hogy 2019. évi egyszeri fegyveres testületi juttatás megállapításával összefüggésben a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI.16.) BM rendelet módosításáról szóló 51/2019. BM rendelet 1. § (1) bekezdése feltételként kizárólag a jogviszony fennállását határozta meg. E feltételnek megfelelt a felperes, mivel a rHszt. 197.§ (2) bekezdése értelmében olyan helyzetbe kellett hozni, mintha a jogviszonya nem szűnt volna meg.

[60] Az alperes fellebbezése alaptalan volt a nem vagyoni kárigény körében is. A FÜV eljárást megelőző parancsnoki levélben az elsőfokú bíróság által figyelembe vett és részletesen értékelt megjegyzések a vizsgálat szempontjából indokolatlan közlésnek minősültek, amelyek egyben a felperes emberi méltóságát sértették. A rHszt. 162.§-165.§-a alapján ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem volt lehetőség.

[61] A másodfokú bíróság részben találta alaposnak a felperes perköltséggel összefüggő fellebbezését. Az elsőfokú bíróság a pertárgyértéket a Pp. 24.§ (2) bekezdésének b) pontjával

ellentétesen határozta meg és az alperest megillető összegből elmulasztotta levonni a felperest pernyerteségére tekintettel megillető perköltséget, vagyis a különbözetet, ezzel megszegte a Pp. 81.§ (1) bekezdésében foglaltakat is.

[62] A pertárgyérték számításának helyességét hivatalból kellett figyelembe venni a fellebbezési eljárás során a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság tévesen a teljes elmaradt illetményként meghatározott követelést vette figyelembe, holott a Pp. 24.§ (2) bekezdése b) pontja értelmében a visszahelyezésre irányuló perben a pertárgyértéket a munkavállaló egy évi illetménye összegében kell megállapítani. Ez alapján a jelen perben a pertárgyérték, az egyéb felperesi követeléseket is figyelembe véve helyesen: 12X450.660 forint (egy évi jövedelem) + 1.792.023 forint (cafetéria) + 500.000 forint (testületi jutalom) + 143.458 forint (jubileumi jutalom) + 687.733 forint (kiegészítő juttatás) + 865.772 forint (ruházati utánpótlási illetmény) + 40.000.000 forint (nem vagyoni kárigény), azaz összesen 49.396.906 forintban volt megállapítható. Mindez kihatott a pervesztesség-pernyerteség arányára is. A felperes ez alapján 20%-ban lett pernyertes, az alperes pedig 80%-ban.

[63] A feleket az IM rendelet 3.§ (2) bekezdése a) és b) pontja alapján megillető perköltség a következők szerint volt megállapítható. A felperest 9.896.906 forint alapján 494.845 forint illette meg, az alperest a 39.500.000 forint alapján 1.385.000 forint. Ez utóbbi összegből le kellett vonni a felperest megillető összeget, emiatt az alperest a kettő különbözeteként 890.155 forint elsőfokú perköltség illette meg.

[64] A másodfokú bíróság nem látott lehetőséget a fellebbezés alapján arra, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viseljék. A Pp. 81.§ (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem álltak fenn, mivel a felperes nyilvánvalóan rendkívül eltúlzott összegben, részleteiben, jogalapjában kellő módon ki sem dolgozott kereseti kérelemmel kívánt 40.000.0000 forint nem vagyoni kárigényt érvényesíteni az alperessel szemben.

[65] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – nem fellebbezett részében, azaz a nem vagyoni kártérítés elutasított része tekintetében – nem érintette, fellebbezett részében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[66] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás során felmerült perköltséget arra figyelemmel határozta meg, hogy a felperes részben (1.998.760 forint levonás + 1.709.845 forint perköltség tekintetében) eredményesen fellebbezett, az alperes pedig alaptalanul fellebbezett az elsőfokú ítéletben meghatározott marasztalási összeg tekintetében. Erre figyelemmel az IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alkalmazásával, figyelemmel a képvisellel

járó feladatok idő és munkaigényességére, a tárgyalás tartására a másodfokú bíróság 300.000 forint másodfokú perköltséget határozott meg a felperes javára.

[67] A feleket nem terhelte a fellebbezési eljárásban illeték fizetési kötelezettség, mivel a felperest munkavállalói költségmentesség (Pp. 358/B.§), az alperest pedig személyes illetékmentesség illette meg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. február 24.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró